

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Instructio practica ...

Institutiones Qvintvplicis Theologiæ - Positivæ videlicet, Asceticæ,
Polemicæ, Speculativæ, & Moralis complectens, Unà cum Appendice
Methodum compendiarium reformationis Ecclesiasticæ à Concilio
Tridentino factæ continente

Lohner, Tobias

Dilingæ, 1679

Principium 2. Non damnat reparandi damni omissio, si absit mortalis
transgressio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48233](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48233)

PRINCIPIUM II.

Non damnat reparandi damni omissio, si ab-
sit mortalis transgressio.

Sensus.

Hoc est, quando quis per actionem suam, aut Domestico-
rum, aut etiam brutorum grave damnum alteri intulit, non
tenetur ad restitutionem sub gravi peccato faciendam ante
sententiam Judicis, si in damno tali causando mortalis cul-
pa non intercesserit.

Authoritas.

Desumptum est ex mente Soti utriusque, Navarr. Henriq.
Saa. Lessii, apud & cum Lugone d. 8. de Just. n. 56.

Ratio.

Quia non potest ostendi, unde talis obligatio exoritur,
Homines in damnis cavendis obligare se solent, ad
maximam diligentiam adhibendam, qualis est, si damnum ex
negligentia etiam inadvertenter admessa causarum reparare
sub gravi culpa tenerentur.

Praxis.

Hinc deducitur 1. Eum, qui Iracundiæ aut alterius Passio-
nis impetu abreptus cum semiplena tantum advertentia da-
mnum grave causavit, non contrahere gravem obligationem
reparandi, uti ec. Authores docent.

Deducitur 2. Etiam eos, qui ex Contractu Depositum, Com-
modati, Venditionis &c. obligati sunt ad damnum alienum
reparandum, probabiliter non esse obligatos in conscientia
sententiam Judicis ad restitutionem, si gravis culpa
culpologica non commissa sit, uti Sotus, Saa, Henriq. Tole-
mus apud Tann. d. 4. q. 6. n. 54. docent, & consentit Lugo
d. n. 106.

Deducitur 3. Eum, qui diligentiam debitam adhibet in
cavendo alterius cavendo, non obligari ad restitutionem sub
gravi faciendam, etiam si majorem & indebitam di-
ligentiam omittat, ut Lugo d. 8. n. 72. Tann. & alii commu-
niter docent; & Lessius l. 2. c. 9. n. 113. cum Esparza q. 35.
admit-

admittunt, etiamsi ex intentione nocendi majorem diligentiam omittat.

PRINCIPIUM III.

Talis esse debet restitutio, qualem exigit rationabilis Creditoris petitio.

Sensus.

Hoc est, is, qui quocunque titulo ad restitutionem obligatus est, eo modo, loco, ac tempore dictam restitutionem facere debet, quo putat ipsum Creditorem juxta prudentiam etiamen & æquitatem, velle sibi restitutionem fieri.

Authoritas.

Desumptum est ex mente Authorum infra pro singulis Collatoriis referendorum.

Ratio.

Quia, cum Creditor non amiserit rei suæ Dominium, certe jus ad debitum suum exigendum, non potest certior restitutionis faciendæ modus aut regula assignari, quam tunc datur, eam juxta præsumptam prudentem Creditoris voluntatem fieri debere.

Praxis.

Hinc deducitur 1. Possessorem non tantum male (ut in S. Thoma 2. 2. q. 62. a. 5. communiter concedunt Theologi) sed etiam bonæ fidei probabiliter debere rem aliam Domino, & non ei, à quo accepit, restituere, uti Molina, Cajet. Medin. Covarr. Ledesma & plures alii docent apud Lugo d. 17. n. 29. licet ipse cum multis aliis quoad hoc contrarium doceat.

Deducitur 2. Eum, qui restitutionis obligationem ex causa justæ damnificatione contraxit, restituere quidem rem aliam tam Domino debere in loco, ubi Dominus eam possedit, si fuisset, si non amisisset, ad hoc tamen non obligari, si non cum expensis notabiliter majoribus talem restitutionem facere possit, uti Bonacina cum Molin. Less. Filliut. Aragon. aliis docet.

Deducitur 3. Possesse Debitorem satisfacere obligationem